

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **MUDr. D. H.**, bývajúcej v P., proti odporcovi **Ing. P. H.**, bývajúcemu v B., zastúpenému Mgr. M. G., advokátom so sídlom v B., **o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletej D. H., narodenej X.**, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, so sídlom v Bratislave, Vazovova č. 7/A, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 8 C 85/2007, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 1. decembra 2009 sp. zn. 8 Co 216/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Účastníkom nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 19. mája 2009 č.k. 8 C 85/2007-141: **a/** rozviedol manželstvo navrhovateľky a odporcu uzavreté 10. novembra 2001 v Bratislave, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Bratislava I vo zväzku C., ročník X., na strane X., por. č. X., **b/** na čas po rozvode manželstva upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletej D. H. tak, že ju zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok, **c/** odporcovi uložil povinnosť počnúc dňom právoplatnosti výroku o rozvode manželstva prispievať na výživu maloletej sumou 730 € mesačne, z ktorej časť vo výške 300 € na bežné výživné je povinný platiť do rúk navrhovateľky a časť vo výške 430 € určenú na tvorbu úspor, na vkladnú knižku maloletej,

všetko vopred do 10. dňa v mesiaci s tým, že na nakladanie s prostriedkami na účte maloletej je potrebný súhlas súdu, d/ styk odporcu s maloletou upravil tak, že je oprávnený stretávať sa s ňou každú stredu v týždni od 15.00 do 19:00 hod., každý párný víkend v mesiaci od piatka 15.30 hod. do nedele 18.00 hod., počas letných prázdnin každoročne od prvej augustovej soboty od 8.00 hod. do tretej augustovej soboty do 18.00 hod., počas jarných prázdnin v každom nepárnom roku od soboty od 8.00 hod. do nasledujúcej soboty do 18.00 hod., počas veľkonočných prázdnin v každom párnom roku v čase od štvrtka od 8.00 hod. do utorka do 18.00 hod. a počas vianočných sviatkov v každom párnom roku od 23. decembra od 8.00 hodiny do 26. decembra do 18.00 hod. s tým, že maloletú si v piatok prevezme v školskom klube, inak v mieste bydliska navrhovateľky a odovzdá vždy v mieste bydliska navrhovateľky, e/ rozhodol, že účastníci konania nemajú právo na náhradu trov konania.

Proti výroku rozsudku súdu prvého stupňa o úprave práv a povinností rodičov voči maloletej podal odvolanie odporca. Nespokojnosť vyjadril s týmto rozhodnutím v časti týkajúcej sa úpravy styku otca s maloletou, zverenia maloletej do osobnej starostlivosti matky, určenia výživného a zastupovania maloletej.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 1. decembra 2009 sp. zn. 8 Co 216/2009 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že manželstvo rodičov bolo rozvedené a miera narušenia ich vzájomných vzťahov je tak závažná, že im bráni dohodnúť sa aj o základných otázkach výchovy a starostlivosti o maloletú. Súd prvého stupňa vykonal riadne dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 120 ods. 1 a 2 O.s.p.). Základom pre rozhodnutie v otázke výchovy a starostlivosti o maloletú boli výsledky dokazovania vykonaného znaleckým posudkom znalca z odboru psychológie, vyjadrenie kolízneho opatrovníka a rozhodnutie súdu vo veci úpravy práv a povinností rodičov k maloletej na čas do rozvodu manželstva. Zdôraznil, že pri posudzovaní vhodnejšieho výchovného prostredia je potrebné hodnotiť podmienky rodičov komplexne, nemožno uprednostňovať len jedno hľadisko na úkor ostatných, a teda nemožno na lepšie podmienky pre výchovu dieťaťa usudzovať bez ďalšieho len z pohľadu materiálneho zabezpečenia dieťaťa, ale je potrebné mať na zreteli zabezpečenie jeho všestranného úspešného vývoja aj po stránke citovej, intelektuálnej, zdravotnej a morálnej. Odvolací súd dospel k záveru, že preferovanie výchovného prostredia navrhovateľky má dostatočný podklad vo výsledkoch vykonaného dokazovania. Výchovné prostredie navrhovateľky zabezpečí maloletej z dlhodobého hľadiska priaznivé podmienky

pre jej všestranný a zdravý telesný a duševný vývoj. Dokazovaním nebolo zistené, že by pracovná zaneprázdnenosť navrhovateľky bola na úkor uspokojovania potrieb maloletej alebo že by viedla k zanedbávaniu výchovy a starostlivosti o maloletú. Zverenie správy majetku maloletej a jej zastupovania navrhovateľke je opodstatnené zverením maloletej do osobnej starostlivosti navrhovateľky. Stupeň narušenia vzájomných vzťahov rodičov opodstatňuje potrebu úpravy styku odporcu s maloletou. Odporca prejavuje záujem stretávať sa s maloletou a spolupodieľať sa tak na jej výchove, pričom v konaní nevyšli najavo skutočnosti, pre ktoré by bol dôvod spochybňovať tento jeho záujem a snahu. V dôsledku zverenia maloletej do výchovy navrhovateľky nemá odporca plnohodnotnú možnosť realizácie jeho rodičovských práv a umožnením stretávania sa s maloletou sa mu poskytne adekvátny priestor aktívne vplývať na výchovu maloletej. Úprava styku otca s maloletou tak, ako bola určená rozsudkom súdu prvého stupňa, zodpovedá výsledkom konania a záujmom maloletej a otcovi dáva možnosť participovať na jej výchove. Výrok rozsudku súdu prvého stupňa v časti o výživnom na maloletú má oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania, ktoré súd prvého stupňa zamerlal na zistenie rozhodujúcich skutočností potrebných pre posúdenie charakteru a výšky odôvodnených potrieb maloletej a zárobkových, majetkových a osobných pomerov oboch rodičov. Odôvodnenými potrebami maloletých detí nemožno chápať len náklady na ich výživu (stravu, ošatenie, obuv, hygienu), ale aj náklady na uspokojovanie všetkých osobných potrieb dôležitých pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa (náklady na vzdelanie, bývanie, kultúrne a športové podujatia a záujmovú činnosť, na rozvíjanie talentu, zručností), pričom odôvodnenosť týchto potrieb je determinovaná schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov a hranicami ich životnej úrovne, ktorú by rodičia deťom zaisťovali, keby žili v spoločnej domácnosti. Za odôvodnené potreby maloletých treba považovať aj tvorbu úspor, pokiaľ to majetkové potreby povinného rodiča dovoľujú; zároveň sa tým realizuje právo dieťaťa podieľať sa na dosiahnutej (prípadne nadštandardnej) životnej úrovni rodiča. Správne preto súd prvého stupňa ustálil výšku vyživovacej povinnosti odporcu k maloletej sumou vo výške 730 € mesačne, ktorá zodpovedá schopnostiam a možnostiam oboch rodičov a odôvodneným potrebám dieťaťa; na pokrytie bežných potrieb je odôvodnená suma výživného 300 € mesačne a nadštandardné majetkové pomery odporcu dovoľujú, aby prispieval na výživu maloletej aj nad rámec ich pokrytia – formou úspor slúžiacich v budúcnosti na uspokojenie ďalších odôvodnených, aj nadštandardných potrieb maloletej, ktoré budú postupne narastať s jej vekom. Navrhovateľka sa podieľa na plnení vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o maloletú, preto je na odporcovi, aby sa vo zvýšenej miere podieľal finančne na plnení vyživovacej povinnosti voči maloletej. Pokiaľ sa odporca

bránil tým, že spláca hypotekárny úver, odvolací súd poukázal na to, že výživné má prednosť pred inými výdavkami a finančnými záväzkami rodičov. Celkové majetkové pomery odporcu mu umožňujú prispievať maloletej aj na tvorbu úspor, čím sa dosiahne približne také zabezpečenie životnej úrovne maloletej, ako počas manželstva jej rodičov. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Rozsudok odvolacieho súdu napadol odporca dovolaním, v ktorom uviedol, že postupom odvolacieho súdu mu bola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. K tejto procesnej vade došlo podľa jeho názoru tým, že odvolací súd: na prejednanie odvolania nenariadil pojednávanie, v konaní postupoval povrchno, bez náležitého zváženia vychádzal zo znaleckého posudku, v ktorom boli vecné nedôslednosti a vnútorne protikladné vyjadrenia, s ktorými sa odvolací súd (ale aj súd prvého stupňa) dostatočne nevyporiadal, v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie zmätočné. Posudok s takýmito nedostatkami nemohol byť dostatočným podkladom pre rozhodnutia oboch súdov. Dovolateľ odvolaciemu súdu ďalej vytkol, že potvrdzujúci rozsudok odôvodnil nepresvedčivo vo všetkých odvolaními napadnutých výrokoch a bez náležitého posúdenia sa stotožnil s nedôsledným vyhodnotením dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa. Na viacerých miestach dovolania odporca uviedol, že v konaní nebolo zohľadnené vyjadrenie maloletej, že chce byť s otcom, a nie s navrhovateľkou. Podľa jeho názoru navrhovateľka nemá uspokojivo vyriešenú otázku bývania, nedostatočne dbá o zdravie a hygienu maloletej, je pre ňu zlým osobným príkladom a pričiniť sa (najmä neverou) o rozpad manželstva. V konaní nebolo vyhovené návrhu navrhovateľa na nariadenie dokazovania kontrolným znaleckým posudkom a odvolací súd si bez relevantného preukázania všestranného uspokojovania záujmov maloletej osvojil závery súdu prvého stupňa o výživnom a primeranosti jeho výšky. V dôsledku toho odvolací súd nesprávne posúdil určenú výšku výživného a o potrebe vytvárať maloletej úspory rozhodol bez toho, aby to bolo v konaní vôbec požadované. Niektoré dôkazy navrhované odporcom neboli v konaní vôbec vykonané, iné dôkazy síce boli vykonané, súdy ich ale nesprávne vyhodnotili. Nesprávne tiež vychádzali z niektorých (už neaktuálnych) skutkových zistení zo skoršieho konania o úpravu práv a povinností rodičov k maloletej na čas do rozvodu manželstva. Podľa názoru odporcu má v porovnaní s navrhovateľkou v každom ohľade (napríklad z aspektu časového priestoru na starostlivosť o maloletú, zaťaženia výkonom svojho zamestnania, podmienok bývania) lepšie podmienky pre výchovu maloletej. Je dôvodná obava, že matka má v úmysle zdržiavať sa s maloletou

dlhodobo v zahraničí a tým úplne znemožniť otcovi styk s maloletou. Na adresu kolízneho opatrovníka dovolateľ uviedol, že tento v konaní neplnil svoje úlohy vyplývajúce z jeho procesného postavenia riadne, neskúmal skutočné záujmy a potreby maloletej a celkovo nadŕžal navrhovateľke. Z týchto dôvodov odporca žiadal rozsudky súdov oboch nižších stupňov zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Dovolateľ doručil 26. júla 2010 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky „doplnenie príloh do spisu 3 Cdo 64/2010“, v ktorom uviedol, že matka maloletej nedodržiava termíny stretávania otca s dcérou, „zneužíva svoje postavenie“ a zrejme pripravuje odchod do zahraničia. K tomuto doplneniu pripojil odporca rovnopis návrhu z 5. februára 2010 na výkon rozhodnutia adresovaný Okresnému súdu Bratislava III, fotokópiu návrhu matky na udelenie súhlasu súdu s vyst'ahovaním maloletej do cudziny a tiež jej návrhu zo 16. novembra 2009 na zmenu úpravy styku otca s maloletou. Dovolateľ k tomuto „doplneniu“ pripojil fotokópiu jeho podania adresovaného Okresnému riaditeľstvu PZ v Bratislave III a odpovede na toto podanie.

Ďalšie „doplnenie príloh do spisu“ doručil dovolateľ Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 3. augusta 2010. Pripojil k nemu viaceré listiny – konkrétne úradné záznamy zo spisu úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, výpoveď maloletej v skoršom súdnom konaní, zápisnicu z pojednávania v skoršom súdnom konaní, čestné vyhlásenie Ing. R. L., oznámenie vo veci maloletej D. H. z 22. októbra 2007, odpoveď úradu práce, sociálnych vecí a rodiny na jeho oznámenie, stanovisko otca v skoršom súdnom konaní, stanovisko k udalostiam z 11. septembra 2008, stanovisko „k udalostiam z posledného pojednávania“, „návrh na zmenu v procese 25 P 266/2009“, vyhlásenie – absolvovanie lekárskeho vyšetrenia, potvrdenie o rušení vzdelávania na hudobnej škole, potvrdenie o zámene ortopedickej obuvi, výpoveď maloletej na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny.

Navrhovateľka vo vyjadrení k dovolaniu žiadala dovolanie odmietnuť ako procesne neprípustné.

Kolízny opatrovník sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený v súlade

s ustanovením § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno úspešne napadnúť (len) právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, aj to však nie v každom prípade, ale iba ak podanie dovolania výslovne pripúšťa zákon. Dovolanie je procesný prostriedok, ktorým zákon vytvára účastníkovi konania procesnú možnosť, aby v prípadoch, v ktorých to zákon výslovne pripúšťa, spochybnil opodstatneným uplatnením dovolacieho dôvodu správnosť konania alebo rozhodovania odvolacieho súdu a dosiahol nápravu prípadných väd alebo nesprávností napadnutého rozhodnutia. Dovolanie ale nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním – ani pokiaľ je procesne prípustné – úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Posúdiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy. Dovolacie konanie má (a to je potrebné osobitne zdôrazniť) prieskumnú povahu; aj so zreteľom na ňu dovolací súd – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť vykonávať dokazovanie (viď § 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Občiansky súdny poriadok pripúšťa dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ďalej proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), a napokon proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vo výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V ustanovení § 238 ods. 4 Občiansky súdny poriadok zakotvuje zásadu, že dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených Zákonom o rodine (výnimku z tejto zásady predstavujú rozsudky o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení).

V preskúmvanej veci išlo o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom a úpravu styku rodiča s maloletým dieťaťom v súvislosti s rozvodom manželstva (§ 24 a § 25 ods. 2 Zákona o rodine) a tiež o vyživovaciu povinnosť rodičov k maloletým deťom (§ 62 až § 65 Zákona o rodine). Išlo tu teda o takú vec upravenú Zákonom o rodine, na ktorú sa nevzťahuje výnimka v zmysle § 238 ods. 4 O.s.p. Vychádzajúc z toho je opodstatnený záver, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vykazuje znaky rozsudku, v prípade ktorého je procesná prípustnosť dovolania vylúčená ustanovením § 238 ods. 4 O.s.p.

Vzhľadom na obsah dovolania a tiež zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 242 ods. 1 O.s.p. skúmal dovolací súd, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Je potrebné uviesť, že ak v konaní došlo k niektorej z uvedených väd, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak tento opravný prostriedok neprípustný (vid' uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 11/1998 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998). Na druhej strane ale treba zdôrazniť, že prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nezakladá samo tvrdenie účastníka o existencii niektorej z uvedených procesných väd; určujúcim je zistenie, že k vade tejto povahy skutočne došlo.

Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

Odporca namieta, že v konaní mu bola postupom súdov odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Pod odňatím možnosťou pred súdom konať treba rozumieť taký nesprávny procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

K jednotlivým tvrdeniam, v rámci ktorých dovolateľ vysvetľoval, v čom podľa jeho názoru spočíva procesná vada konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza nasledovné:

1. Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. v znení účinnom od 15. októbra 2008 na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia odvolacieho pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v tomto znení ale v ostatných prípadoch (než sú uvedené v § 214 ods. 1 O.s.p.) môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania.

V danom prípade odporca podal odvolanie po 15. októbri 2008. Keďže nešlo o žiadny z prípadov uvedených v § 214 ods. 1 O.s.p. (a/ odvolací súd označil skutkové zistenia súdu prvého stupňa za úplné a správne, v dôsledku čoho dokazovanie nezopakoval ani nedoplnil, b/ súd prvého stupňa nerozhodol bez nariadenia pojednávania a c/ nariadenie odvolacieho pojednávania nevyžadoval dôležitý verejný záujem), boli dané zákonné predpoklady prejednania odvolania odporcu proti prvostupňovému rozhodnutiu bez nariadenia odvolacieho pojednávania.

Vzhľadom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že postupom odvolacieho súdu nebola odporcovi odňatá možnosť pred súdom konať a dovolateľ neopodstatnene vyvodzuje prípustnosť jeho dovolania z § 237 písm. f/ O.s.p.

2. Z dovolania je zrejmé, že odporca namieta neúplnosť skutkových zistení súdov (vytýka im, že zohľadnili vecne nesprávny znalecký posudok, prehliadali vyjadrenia maloletej o jej vôli bývať s otcom, nevzali na zreteľ osobnostné nedostatky matky, možnosti jej starostlivosti o maloletú, jej bytové možnosti, a na druhej strane nezohľadnili skutkové okolnosti svedčiace v jeho prospech). Po obsahovej stránke tu môže ísť prípadne o námietku, že v konaní došlo k tzv. inej (než v § 237 O.s.p. vymenovanej) procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takáto procesná vada ale (i keby k nej v konaní prípadne došlo) by bola síce relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), sama o sebe by ale nezakladala prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Súdny tým, že nesprávne alebo neúplne zistia skutkový stav, neodnímajú účastníkovi konania žiadne z jeho procesných oprávnení.

3. Posúdenie významu dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých vyriešenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý rozhoduje o merite návrhu.

Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd ale rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná; nie je totiž viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a ani nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie toho, či sa vyhovie návrhu na vykonanie dokazovania a ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky to vyjadril už v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 37/1993, v ktorom vysvetlil, že prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. (zakladajúcu prípustnosť dovolania). V rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 125/1999 Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je prípustné, lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom.

S poukazom na obsahovo zhodné závery, ku ktorým dospel dovolací súd aj v prejednávanej veci, možno preto konštatovať, že nevykonaním navrhovaného dokazovania nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti odporcu konať pred súdom.

4. Pokiaľ dovolateľ spochybňuje správnosť toho, ako súdy vyhodnotili jednotlivé dôkazy, dovolací súd uvádza, že v prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov (pozn.: dovolací súd sa hodnotením dôkazov nezaoberal) nejde o dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. (viď R 42/1993). Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z charakteru dovolacieho konania vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva (§ 243a ods. 2 O.s.p.) a dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch nižších stupňov. Nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

V súvislosti s vyššie uvedeným treba dodať, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

5. Pokiaľ odporca namieta nedostatky (nepresvedčivosť, rozpornosť, neúplnosť, „zmätočnosť“) odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu a vypořádania sa s jeho odvolacími námietkami, dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá (nemusí) odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď

na každý argument účastníka konania, z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/07).

Vychádzajúc z uvedeného a so zreteľom na obsah dovolaníim napadnutého rozsudku dospel dovolací súd k záveru, že právo dovolateľa na riadne odôvodnenie porušené nebolo.

Na posúdenie prípustnosti dovolania – aj z aspektov § 237 písm. f/ O.s.p. – je zásadne príslušný dovolací súd (viď IV. ÚS 238/07). Na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 111/1998 uverejnený rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, z ktorého vyplýva, že „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“. Pre prípad, že by bolo opodstatnené tvrdenie dovolateľa, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, dovolací súd konštatuje, že právny názor zaujatý vo vyššie uvedenom judikáte považuje za plne akceptovateľný aj v prejednávanej veci a ani v danom prípade nemá dôvod odkloniť sa od tohto názoru.

Navyše (dovolací súd to uvádza ako poznámku), zo spisu vyplýva, že odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol stručne rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaníim napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv otca.

6. K námietke dovolateľa, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (z obsahu dovolania treba usudzovať, že odporca v niektorých častiach dovolania namieta aj správnosť právnych záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie), je potrebné uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť (len) procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia.

Z uvedených dôvodov (viď vyššie 1. až 6.) dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie odporcu podľa Občianskeho súdneho poriadku procesne neprípustné. So zreteľom na to jeho mimoriadny opravný prostriedok odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie neprípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní nebol odporca úspešný. Dovolací súd nerozhodol o priznaní náhrady trov dovolacieho konania ostatných účastníkov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nebol podaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 146 ods. 2 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 5. augusta 2010

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková